

FAKTE. ANALIZË. POLITIKË PUBLIKE – EVIDENCE-BASED PUBLIC POLICY

RAPORT PËRMbledhës

Rritja ekonomike e Shqipërisë në 2025 dhe Tremujori i parë 2026

Analizë e cilësisë së rritjes, jo vetëm e vlerës së PBB-së

Korrik 2026

PIKAT KYÇE

Rritja & Konteksti

- ▶ **PBB 2025** +3.66% (nga +4.03% në 2024) — mbi mesataren e Ballkanit Perëndimor (3.0%) dhe 2.4x më shpejt se Zona Euro (1.5%).
- ▶ **T1-2026:** +3.71% v/v — rritja vazhdon, por struktura ndryshon rrënjësisht.

Kush e drejtoi rritjen (2025)

- ▶ **Konsumi i familjeve** +2.33 pp (64% e rritjes totale).
- ▶ **Konsumi i qeverisë** +1.40 pp (38%), me rritje reale prej 11.37% — kontribues i pazakontë i fortë.
- ▶ **Investimet dhe eksportet neto** +0.80 pp dhe +1.13 pp respektivisht, inventarët dhanë kontribut negativ prej –2.07 pp.

Ndryshimi kryesor në 2026

- ▶ **Kthesë e konsumit publik**, nga +11.37% (2025) në –1.36% (T1-2026) — qeveria nuk është më mbështetësi kryesor dhe rritja tani mbahet nga familjet dhe investimet.

Fiskali

- ▶ **Borxhi publik** te 53.04% e PBB në fund 2025 (nga 54.21% në 2024) — niveli më i ulët që prej 2008 dhe objektiv i afatmesëm <50%.
- ▶ **Deficiti buxhetor** te 2.3% e PBB (vlerësim nga publikimi [buxhetit konsoliduar 6 mujori parë 2026](#)).

Përgatitur nga Analistë Fiskalë — ALTAX

Korrik 2026

Dokument analitik — Për qarkullim dhe konsultim publik

ALTAX

OBSERVATORY

ANALIZË | EVIDENCË | IMPAKT

Përmbledhje

Ekonomia shqiptare u rrit me 3.66% në terma realë në 2025, sipas të dhënave semifinale të INSTAT që është nivel rritje mbi mesataren e Ballkanit Perëndimor (3.0%) dhe rreth 2.4 herë më shpejt se zona euro (1.5%). Megjithatë, struktura e kësaj rritjeje ngre pyetje serioze mbi qëndrueshmërinë e saj, pasi konsumi i qeverisë kontribuoi me rreth 38% të rritjes totale në 2025, ndërsa në tremujorin e parë të 2026-ës u kthye në kontribut negativ (–1.36%).

Borxhi publik vazhdon rënien (49-50% në tremujorin e dytë 2026, nga 52.9% e PBB në fund të 2025), duke krijuar hapësirë fiskale, por rënia e menjëhershme e konsumit publik në 2026 ngre pikëpyetje nëse po ndodh një konsolidim i planifikuar apo thjesht një bazë krahasimi e lartë nga viti paraardhës.

Ky raport strukturon gjetjet sipas pyetjeve konkrete për interesin publik, bizneset dhe debatin strategjik duke dalluar qartë ku të dhënat japin përgjigje të sigurta dhe ku nevojiten burime shtesë.

1. Të dhënat bazë

Rritja ekonomike e Shqipërisë gjatë vitit 2025 dhe tremujorit të parë 2026 tregon një qëndrueshmëri të moderuar të aktivitetit ekonomik, por analiza e strukturës së saj evidenton një ndryshim të rëndësishëm në burimet e zgjerimit.

Në vitin 2025, rritja u mbështet ndjeshëm nga konsumi i qeverisë, duke reflektuar rolin e shpenzimeve publike në stimulimin e kërkesës agregate. Ndërkohë, në T1-2026, motori kryesor i rritjes zhvendoset drejt konsumit të familjeve, çka tregon një rikthim më të madh të kërkesës private.

Megjithatë, ndikimi negativ i ndryshimit të inventarëve sugjeron se bizneset mbeten të kujdesshme për zgjerimin e prodhimit dhe mbajtjen e stokut, duke reflektuar pasiguri mbi ciklin e ardhshëm ekonomik.

Periudha	Rritja e PBB	Kontribues kryesor pozitiv	Kontribues më i ndryshuar
2025 (vjetore)	+3.66%	Konsumi i qeverisë +1.40 pp (38%)	Ndryshimi i inventarëve –2.07 pp
T1-2026 (v/v)	+3.71%	Konsumi i familjeve (73% përafërsisht)	Konsumi i qeverisë –1.36% (kthim negativ)

Burimi: INSTAT — “Gross Domestic Product 2025*” (semifinale, publikuar qershor 2026) dhe “Rritja Ekonomike Tremujore T1-2026” (29 qershor 2026).

1.1 Struktura e rritjes 2025 sipas komponentëve të shpenzimeve

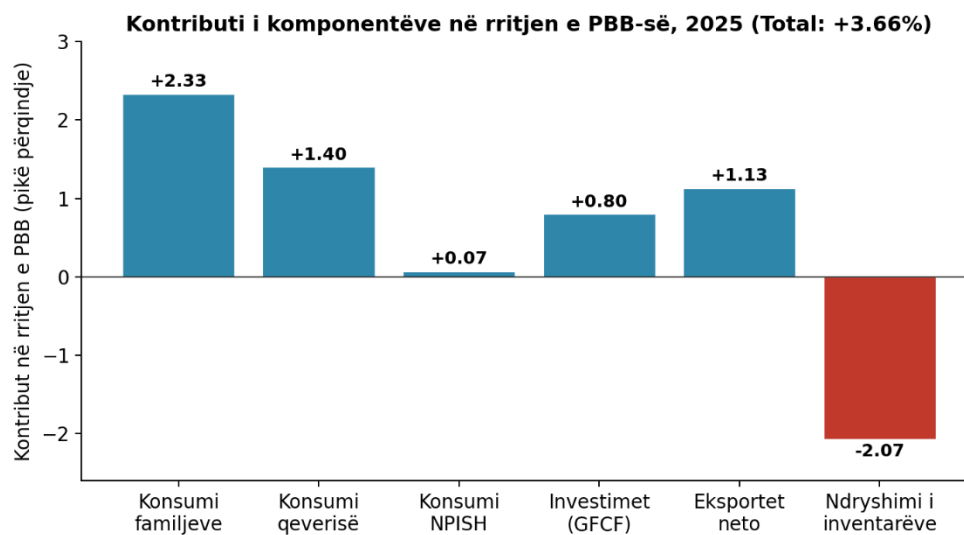
Struktura e PBB-së për vitin 2025 tregon se ekonomia shqiptare vazhdon të mbështetet kryesisht në konsumin final, i cili përbën mbi dy të tretat e aktivitetit ekonomik. Konsumi i familjeve mbetet kontribuesi kryesor me +2.33 pikë përqindje, duke konfirmuar rolin e fuqisë blerëse dhe të ardhurave familjare në ruajtjen e ritmit ekonomik.

Nga ana tjetër, rritja e fortë e konsumit të qeverisë (+11.37%) dhe kontributi prej +1.40 pikë përqindje evidentojnë ndikimin e politikës fiskale në mbështetjen e ekonomisë.

Megjithatë, kjo strukturë ngre pyetjen e qëndrueshmërisë afatgjatë, pasi rritja e bazuar në zgjerimin e konsumit publik ka nevojë të shoqërohet me rritje të produktivitetit dhe investimeve private.

Komponenti	Rritja reale	Struktura e PBB 2025	Kontributi (pp)
Konsumi final i familjeve	+3.40%	68.63%	+2.33 pp
Konsumi final i qeverisë	+11.37%	12.89%	+1.40 pp
Formimi bruto i kapitalit fiks	+3.30%	24.23%	+0.80 pp
Ndryshimi i inventarëve	–	–0.93%	–2.07 pp
Eksportet neto	–	–5.51%	+1.13 pp
PBB totale	+3.66%	100%	3.66 pp

Investimet fikse japin një kontribut pozitiv (+0.80 pikë përqindje), por ritmi i tyre mbetet më i ulët krahasuar me peshën që kanë në ekonomi. Ndërkohë, efekti negativ i inventarëve (-2.07 pikë përqindje) tregon një reduktim të stokut ekonomik dhe mund të interpretohet si sinjal i një qasjeje më konservatore të bizneseve ndaj prodhimit dhe pritshmërive të tregut. Në tërësi, rritja e vitit 2025 paraqitet më shumë e orientuar nga kërkesa sesa nga zgjerimi i kapaciteteve prodhuese.

Grafiku 1: Kontributi i komponentëve në rritjen e PBB-së, 2025 (pikë përqindje)

1.2 Pjesa e secilit komponent në rritjen totale (%)

Analiza e peshës së komponentëve në rritjen totale prej 3.66% tregon se konsumi i familjeve ka qenë faktori dominues, duke gjeneruar rreth dy të tretat e rritjes ekonomike. Kjo reflekton një ekonomi ku dinamika e konsumit të brendshëm mbetet përcaktuese për performancën makroekonomike.

Konsumi i qeverisë dhe eksportet neto kanë dhënë gjithashtu një ndikim të rëndësishëm pozitiv, duke kompensuar dobësinë e disa komponentëve të tjerë.

Megjithatë, fakti që ndryshimi i inventarëve ka reduktuar potencialisht mbi gjysmën e rritjes së krijuar nga komponentët pozitivë (-56.6% e rritjes totale) tregon një dobësi strukturore: ekonomia po rritet, por pa një akumulim proporcional të stokut dhe kapaciteteve të reja.

Ashtu si shihet edhe në tabelën më poshtë, nga perspektiva strategjike, kjo përbërje sugjeron se sfida kryesore për periudhën afatmesme nuk është vetëm ruajtja e ritmit të rritjes, por kalimi nga një model i bazuar në konsum drejt një modeli më produktiv, ku investimet, inovacioni dhe kapacitetet eksportuese luajnë rol më të madh në krijimin e vlerës së shtuar

Elementi	Kontributi (pp)	% e rritjes totale
Konsumi i familjeve	+2.33	63.7%
Konsumi i qeverisë	+1.40	38.3%
Konsumi i NPISH	+0.07	1.9%
Investimet (GFCF)	+0.80	21.9%
Eksportet neto	+1.13	30.9%
Ndryshimi i inventarëve	-2.07	-56.6%
Totali	+3.66	100%

2. Konteksti Ndërkombëtar dhe Rajonal

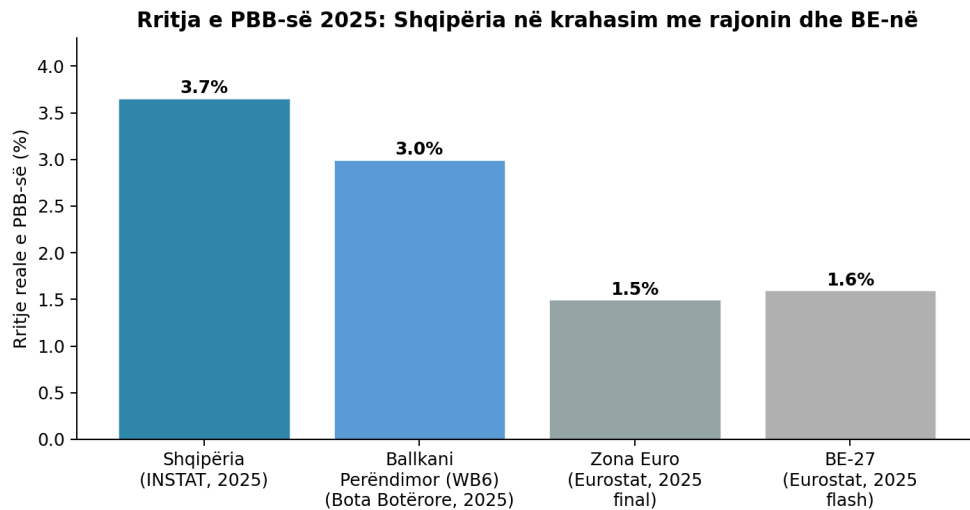
Vendosja e rritjes së Shqipërisë në një kontekst rajonal dhe europian tregon një performancë relativisht të favorshme në vitin 2025. Me një rritje reale të PBB-së prej +3.66%, Shqipëria tejkalon mesataren e Ballkanit Perëndimor me rreth 0.66 pikë përqindje, duke reflektuar një ritëm më të lartë zgjerimi ekonomik krahasuar me ekonominë fqinje. Ky rezultat tregon një rezistencë të mirë të ekonomisë shqiptare ndaj presioneve të jashtme dhe një dinamizëm të mbështetur nga konsumi, turizmi, shërbimet dhe investimet publike.

Krahasimi me Bashkimin Europian evidenton një diferencë edhe më të madhe. Shqipëria ka regjistruar një ritëm rritjeje mbi dy herë më të lartë se mesatarja e BE-27 dhe rreth 2.4 herë më të lartë se Zona Euro. Kjo diferencë është pjesërisht e lidhur me efektin e **konvergjencës ekonomike**, ku ekonominë me nivel më të ulët zhvillimi kanë potencialisht ritme më të larta rritjeje përmes zgjerimit të konsumit, investimeve dhe integritit gradual në tregjet europiane.

Megjithatë, avantazhi i ritmit të rritjes duhet interpretuar me kujdes. Një normë më e lartë rritjeje nuk nënkupton automatikisht një ngushtim të shpejtë të hendekut të mirëqenies me BE-në, pasi niveli fillestar i PBB-së për frymë mbetet ndjeshëm më i ulët. Sfidat strategjike për Shqipërinë është që kjo rritje sasiore të shndërrohet në rritje cilësore përmes rritjes së produktivitetit, investimeve private, eksporteve me vlerë të shtuar dhe kapitalit njerëzor.

Shqipëria po performon mbi mesataren rajonale dhe europiane për sa i përket ritmit të zgjerimit ekonomik, por hendeku zhvillimor nuk mbyllet vetëm me norma të larta rritjeje. Pyetja kryesore për dekadën e ardhshme nuk është nëse ekonomia rritet më shpejt se BE-ja, por nëse struktura e kësaj rritjeje krijon bazën për produktivitet më të lartë, paga më konkurruese dhe afrim real me standardet europiane të jetesës.

Ekonomia	Rritja 2025	Krahasim me Shqipërinë	Burimi
Shqipëria	+3.66%	—	INSTAT (semifinale)
Ballkani Perëndimor (WB6, mesatare)	+3.0%	Shqipëria rritet 0.66 pp mbi mesataren	Banka Botërore, tetor 2025
Zona Euro	+1.5%	Shqipëria rritet 2.4x më shpejt	Eurostat (final)
BE-27	+1.6%	Shqipëria rritet 2.3x më shpejt	Eurostat (flash)

Grafiku 2: Rritja e PBB-së 2025 — Shqipëria kundrejt Ballkanit Perëndimor dhe BE-së

Shqipëria vazhdon trendin e konvergjencës me BE-në me rritje më të shpejtë se mesatarja evropiane dhe vlen si parakusht për ngushtimin e hendekut të PBB për frymë (aktualisht rajoni i Ballkanit Perëndimor qëndron rreth 40% të nivelit të BE-së në PBB/frymë PPP, sipas OECD). Megjithatë, Banka Botërore vëren¹ se për rajonin në tërësi, “rritja e vazhdon të drejtohet kryesisht nga kërkesa e brendshme”, ndërsa rekomandon konsolidim fiskal për shkak të “humbjeve të të ardhurave dhe rritjes së stokut të borxhit” në disa vende të rajonit. Ky përbën një paralajmërim që vlen edhe për Shqipërinë, edhe pse trendi i saj i borxhit aktualisht është në rënie (shih Seksionin 5).

3. Pyetje për interesin publik

3.1 A është rritja e qëndrueshme apo e varur nga shpenzimet e qeverisë?

Të dhënat konfirmojnë varësinë e theksuar në 2025, ku konsumi i qeverisë dha 38% të rritjes totale, me rritje reale prej 11.37%, pra shumë mbi konsumin e familjeve (3.40%). Në T1-2026, ky mbështetës u zhduk (−1.36%), ndërsa PBB vazhdoi të rritet (+3.71%) e mbështetur nga familjet dhe investimet.

Skenari bazë na tregon se kjo është shenjë pozitive tranzicioni drejt burimeve më organike rritjeje. *Skenari i riskut* nga ana tjetër tregon se, nëse rënia e konsumit publik reflekton vështirësi të ardhurash buxhetore (jo vetëm konsolidim të planifikuar), presioni mund të kalojë te shërbimet publike pa u zëvendësuar plotësisht nga sektori privat. Nevojitet konfirmim në tremujorët e ardhshëm.

3.2 Sa prej rritjes po shkon te qytetarët e zakonshëm?

Rritja ekonomike e Shqipërisë në 2025 (+3.66%) dhe në tremujorin e parë të 2026 (+3.71%) nuk është thjesht një shifër abstrakte e PBB-së. Të dhënat e plota të INSTAT, të plotësuara me vlerësimet e Bankës Botërore, treguesit e inflacionit dhe masat e fundit fiskale, tregojnë se një pjesë e rëndësishme e rritjes po kalon te qytetarët, si përmes tregut të punës ashtu edhe përmes politikave sociale direkte.

Në vitin 2025 paga mesatare mujore bruto arriti rreth 84 mijë lekë, nga rreth 77.4 mijë lekë në 2024 me një rritje nominale prej rreth 8.4%. Në tremujorin e katërt të 2025 ajo arriti 86.984 lekë.

¹ Banka Botërore, “Western Balkans Regular Economic Report” (tetor 2025 dhe pranverë 2026); Eurostat, vlerësimet e rritjes vjetore 2025; OECD, “Economic Convergence Scoreboard for the Western Balkans 2025”.

Të dhënat e INSTAT për tremujorin e parë të 2026 tregojnë një përshpejtim të mëtijshëm, ku **paga mesatare mujore bruto arriti 90.119 lekë**, me një rritje prej **9.6%** krahasuar me të njëjtën periudhë të vitit 2025. Kjo është një nga rritjet më të forta të regjistruara në vitet e fundit.

Me inflacionin mesatar të 2025 që luhet rreth 2.1–2.3%, rritja reale e pagave në 2025 vlerësohet rreth 6–6.3%. Në fillim të 2026, edhe pse inflacioni ka filluar të ngjitet lehtë (deri në 3.0–3.2% në maj–qershor), rritja nominale e fortë e pagave vazhdon të mbrojë fuqinë blerëse. Në praktikë, punonjësit mesatarë mund të blejnë më shumë mallra dhe shërbime se një vit më parë.

Rritja nuk është uniforme. Sektorët e financave dhe informacionit e komunikacionit mbeten në majë (157.434 dhe 131.747 lekë përkatësisht në T1-2026). Ndërtimi shënoi rritjen më të lartë të pagës mesatare (+22.2%), ndërsa profesionet e zejtarëve, artizanëve dhe punëtorëve elementarë u rritën me mbi 15%. Një faktor i rëndësishëm struktural është rritja e pagës minimale nga 40.000 në 50.000 lekë që nga 1 janari 2026, e cila ka ngritur dyshe-menë për punonjësit më të paguar keq.

Konsumi real i familjeve u rrit me 3.40% në 2025 dhe u përshpejtua në 3.94% në T1-2026. Kjo rritje është më e ulët se rritja reale e pagave, çka sugjeron se familjet po përdorin pjesë të të ardhurave shtesë edhe për kursime ose shlyerje borxhesh. Inflacioni i ulët ka ndihmuar që kjo rritje e të ardhurave të përkthehet në fuqi blerëse reale. Një pjesë e konsumit vazhdon të mbështetet edhe nga kredia (rritja e kredisë private arriti rreth 13% në 2025) dhe nga remitanat.

Sipas anketës së të ardhurave dhe kushteve të jetesës (EU-SILC) të INSTAT për vitin 2024, norma e rrezikut të varfërisë ra në 19.2% (nga 19.8% një vit më parë). Treguesi më i gjerë i rrezikut të varfërisë ose përjashtimit social (AROPE) ra në 40.5%, ndërsa deprivimi material dhe social i rëndë u ul në 32.8%. Të ardhurat mesatare mujore ekuivalente të disponueshme për frymë u rritën me 23.2% në 2024. Banka Botërore vlerëson se në 2025 varfëria u ul me rreth 1.6 pikë përqindje, duke arritur në 23.4%, e mbështetur nga rritja e fortë e pagave dhe tregu më i ngushtë i punës.

Një element i rëndësishëm që lidhet drejtpërdrejt me shpërndarjen e rritjes ekonomike të një grupi i madh i qytetarëve të zakonshëm është **Akti Normativ Nr. 2, datë 30 qershor 2026**. Ky akt, i miratuar nga Këshilli i Ministrave, bën ndryshime dhe shtesa në ligjin e buxhetit të vitit 2026 dhe parashikon fonde shtesë për mbështetje sociale, përfshirë pensionet.

Në kuadër të këtij akti normativ, u vendos dhënia e një **bonusi veror prej 5.000 lekësh** për pensionistët, i cili fillon të jepet nga 1 korriku 2026. Sipas të dhënave zyrtare, nga ky bonus përfiton rreth **777.200 qytetarë**, prej të cilëve:

- 656.325 përfitues të pensioneve të pleqërisë dhe sociale,
- 65.636 përfitues të pensioneve të aftësisë së kufizuar,
- 48.400 përfitues të pensioneve familjare,
- si dhe rreth 6.840 përfitues të trajtimeve të veçanta financiare (minatorë, ish-ushtarakë etj.).

Efekti financiar total i këtij bonusi është rreth **3.7 miliardë lekë**. Përveç bonusit njëherësh, Akti Normativ Nr. 2/2026 parashikon edhe fonde shtesë për indeksimin e pensioneve, duke synuar ruajtjen e fuqisë blerëse të tyre në një kontekst ku inflacioni ka filluar të rritet lehtë në gjysmën e parë të 2026.

Kjo masë është një shembull i qartë se si performanca pozitive e ekonomisë dhe e të ardhurave buxhetore po përkthehet në transferime direkte drejt një grupi të gjerë qytetarësh që nuk marrin paga, por varen nga pensionet. Në këtë kuptim, rritja ekonomike po shkon te qytetarët e zakonshëm jo vetëm përmes tregut të punës, por edhe përmes politikës fiskale dhe sociale.

Pra, rritja ekonomike e 2025 dhe fillimit të 2026 **po shkon pjesërisht, por në mënyrë të matshme, te qytetarët e zakonshëm**. Rritja reale e pagave (6% në 2025 dhe vazhdim i fortë me +9.6% nominal në T1-2026) është më e lartë se rritja e PBB-së. Ulja e varfërisë, rritja e fuqisë blerëse dhe tani edhe bonusi 5.000 lekë për gati 780 mijë pensionistë përbëjnë shenja konkrete se përfitimet po shpërndahen më gjerë.

Megjithatë, ka kufizime. Përfitimet nuk janë të barabarta, pasi sektorët me produktivitet të lartë përfitojnë më shumë. Një pjesë e rritjes së konsumit vjen nga kredia. Të dhënat e varfërisë kanë vonesë, ndërsa bonusi është një masë e përkohshme (verore) dhe jo një rritje e përhershme e pensioneve. Indeksi i rregullt dhe qëndrueshmëria e skemës së pensioneve mbeten sfida strukturore.

3.3 Pse ka rënë konsumi i qeverisë në fillim të 2026?

Në tremujorin e parë të 2026, konsumi final i qeverisë ra me 1.36% krahasuar me të njëjtën periudhë të vitit të kaluar. Kjo bie në kontrast të theksuar me vitin 2025, kur i njëjti tregues u rrit realisht me 11.37% dhe dha rreth 38% të rritjes totale të PBB-së. Interesante është se rënia ndodhi në një kohë kur ekonomia në tërësi vazhdoi të rritej pothuajse me të njëjtin ritëm (+3.71%), e mbajtur këtë herë nga konsumi i familjeve, investimet dhe eksportet.

Shpjegimi më i fortë dhe më pak spekulativ është efekti i bazës së lartë krahasuese. Rritja prej 11.37% në 2025 ishte e pazakontë. Kur një kategori shënon një performancë kaq të fortë në vitin bazë, edhe një ekzekutim normal ose lehtësisht më i lartë në vitin pasardhës rezulton statistikisht si rënie ose ngadalësim i theksuar. Në T1-2026, edhe nëse niveli absolut i shpenzimeve ka qenë i ngjashëm ose pak më i lartë se një vit më parë, krahasimi me bazën e fryrë të 2025 prodhon automatikisht një vlerë negative.

Një faktor i dytë i rëndësishëm është sezonaliteti i ekzekutimit të buxhetit. Tremujori i parë është tradicionalisht periudha më e ngadaltë e vitit fiskal. Procedurat e prokurimit, firmosja e kontratave të reja dhe nisja e projekteve kapitale kërkojnë kohë. Shpenzimet kapitale zakonisht koncentrohen në gjysmën e dytë të vitit, ndërsa blerjet e mallrave dhe shërbimeve varen nga planet e miratuara dhe nga rrjedha e fondeve nga thesari. Në 2025, me ritmin e lartë të shpenzimeve është e mundur që një pjesë e tyre të jetë përqendruar më vonë gjatë vitit, duke e bërë krahasimin e T1-2026 veçanërisht të pafavorshëm.

Një element shtesë lidhet me qëndrimin fiskal. Buxheti i 2026 u planifikua me objektiv deficit rreth 2.3% të PBB-së dhe balancë primare të balancuar ose pozitive, në përputhje me rregullat fiskale. Borxhi publik vazhdon trajektoren rënëse. Në këtë kuadër, institucionet mund të kenë qenë më të kujdesshme në fillim të vitit, duke ruajtur hapësirë për shpenzime prioritare. Fakti që në fund të qershorit u miratua Akti Normativ Nr. 2, datë 30.06.2026, i cili rishikoi buxhetin dhe shtoi fonde për pensionet, bonusin prej 5.000 lekësh, shëndetësinë dhe mbrojtjen sugjeron se në gjysmën e parë të vitit kishte ende hapësirë ose nevojë për rregullime. Nëse shpenzimet do të ishin ekzekutuar me intensitetin e 2025 që në tremujorin e parë, ndoshta nuk do të ishte e nevojshme një ndërhyrje normative në mes të vitit.

Një nuancë metodologjike e rëndësishme e komplikon më tej interpretimin. Ndërsa nga ana e shpenzimeve konsumi i qeverisë ra, nga ana e prodhimit sektori “Administrata publike, arsimi dhe shëndetësia” dha kontributin më të madh pozitiv në rritjen e PBB-së së T1-2026, me +1.68 pikë përqindje. Kjo mospërputhje nuk do të thotë automatikisht se shërbimet publike janë tkurrur. Ajo mund të reflektojë ndryshime në mënyrën e llogaritjes së vlerës së shtuar, rritje të volumit të shërbimeve (më shumë aktivitete në arsim, shëndetësi apo administratë) edhe me shpenzime më të ulëta për mallra, ose thjesht efekte kontabël që lidhen me kohën e regjistrimit të shpenzimeve dhe me strukturën e tyre. Me fjalë të tjera, rënia e konsumit si kategori e kërkesës nuk përkthehet domosdoshmërisht në “më pak shërbime” për qytetarët.

Hipoteza të tjera, si rishikime të brendshme të prioritetëve, vonesa në projekte kapitale apo efekte të përkohshme nga rritja e pagës minimale dhe indeksimi i pagave të administratës mbeten të mundshme, por më pak të mbështetura pa të dhëna të detajuara të ekzekutimit të buxhetit për janar–mars 2026.

Në përfundim, rënia e konsumit të qeverisë me 1.36% në T1-2026 duket kryesisht si rezultat i kombinimit të efektit të bazës së lartë të 2025 me ekzekutimin sezonalisht më të ngadaltë të shpenzimeve në fillim të vitit fiskal. Nuk ka evidencë të fortë se ajo pasqyron një tkurrje të qëllimshme dhe të thellë të shërbimeve publike. Përkundrazi, kontributi pozitiv i fortë i sektorit publik nga ana e prodhimit tregon se administrata, arsimi dhe shëndetësia vazhdojnë të gjenerojnë vlerë të shtuar. Për të kaluar nga hipoteza në konfirmim do të nevojiteshin të dhënat absolute të konsumit të qeverisë, raporti i detajuar i ekzekutimit të buxhetit për T1-2026 dhe një shpjegim metodologjik nga INSTAT për mospërputhjen midis dy qasjeve të llogaritjes së PBB-së. Deri atëherë, interpretimi më i kujdesshëm është se rënia është kryesisht teknike dhe sezonale, jo një sinjal i menjëhershëm i dobësimit të rolit të sektorit publik në ekonomi.

3.4 A po ndihmon rritja në uljen e papunësisë/emigracionit?

Rritja ekonomike e 2025 (+3.66%) dhe e T1-2026 (+3.71%) ndodh në një treg pune që prej disa vitesh po shënon nivele historikisht të ulëta të papunësisë, por dinamika e plotë është më komplekse sesa thjesht “rritja ul papunësinë”.

Sipas të dhënave të Anketës së Fuqisë Punëtore të INSTAT, norma e papunësisë për popullsinë mbi 15 vjeç ka vazhduar trendin rënës në 2025, duke arritur mesatarisht rreth 8.4%. Në tremujorin e tretë të 2025 ajo shënoi një nga nivelet më të ulëta historike (rreth 8.1–8.14%), ndërsa në tremujorin e katërt të 2025 ishte rreth 8.3%. Në tremujorin e parë të 2026 norma u rrit lehtë në rreth 8.4%, duke mbetur prapë në nivele të ulëta krahasuar me mesataren e dy dekadave të fundit. Për grupmoshën 15–64 vjeç, papunësia qëndron pak më lart (rreth 9.3% në 2025).

Kjo ulje e papunësisë është e lidhur me disa faktorë njëkohësisht, si:

- Rritja e kërkesës për punë në sektorë intensivë në fuqi punëtore si ndërtimi, turizmi, shërbimet dhe tregtia.
- Tkurrja e fuqisë punëtore për shkak të emigracionit dhe plakjes së popullsisë (efekti i denominatoirit).
- Rritja e pagave reale dhe nominale, e cila ka bërë tregun e punës më tërheqës për ata që kanë mbetur në vend.

Megjithatë, rritja e punësimit nuk është e njëtrajtshme. Një vëzhgim i pavarur (Instituti Shqiptar Konservator, nëntor 2025) vëren se punësimi në administratën publike është rritur me rreth 12.500 persona që nga 2019, ndërsa popullsia e vendit është tkurrur me mbi 500 mijë banorë. Ky është një argument që duhet trajtuar me kujdes: ai vjen nga një burim kritik ndaj politikave aktuale dhe nuk është i konfirmuar ende me të dhëna të plota zyrtare të INSTAT për strukturën e punësimit sipas sektorëve publik/privat. Nëse pjesa e rritjes së punësimit është e përqendruar në sektorin publik, atëherë kontributi i ekonomisë private konkurruese në absorbimin e fuqisë punëtore mbetet më i kufizuar.

Sa i përket **emigracionit**, situata mbetet sfiduese. Migrimi neto vazhdon të jetë negativ. Vlerësimet e ndryshme (World Bank, INSTAT, studime të pavarura) tregojnë se Shqipëria vazhdon të humbasë mijëra banorë çdo vit. Në 2025 migrimi neto vlerësohet rreth –24 mijë persona. Emigrimi vjetor ka mbetur i lartë (mbi 40 mijë persona në disa vlerësime të fundit), ndërsa imigrimi është rritur lehtë, por jo mjaftueshëm për të balancuar humbjen. Rritja ekonomike dhe rritja e pagave kanë ngadalësuar disi motivimin për emigrim te disa grupe, por nuk e kanë ndaluar. Emigrimi mbetet i lidhur fort me diferencën e të ardhurave me vendet e BE-së, me mungesën e perspektivave afatgjata për të rinjtë e kualifikuar dhe me faktorë jo-ekonomikë (cilësia e shërbimeve, klima e biznesit, perceptimi i drejtësisë).

Pra, rritja ekonomike po ndihmon në mbajtjen e papunësisë në nivele të ulëta historike dhe po mbështet rritjen e pagave, çka teorikisht duhet të reduktojë presionin për emigrim. Por efekti mbi emigracionin është ende i kufizuar. Ulja e papunësisë është reale, por pjesa e saj që vjen nga tkurrja e fuqisë punëtore (emigrim + plakje) dhe nga rritja e punësimit publik e bën pamjen më të ndërlikuar.

3.5 Sa i qëndrueshëm është deficitit tregtar?

Në T1-2026, sipas të dhënave të INSTAT, eksportet u rritën me **+9.36%**, ndërsa importet me **+7.39%**. Fakti që eksportet rriten më shpejt se importet do të thotë se kontributi neto i tregtisë së jashtme në rritjen e PBB-së ishte pozitiv (vlerësuar rreth +0.5–0.8 pikë përqindje). Kjo ecure është një përmirësim marxhinal i ritmit, por jo i nivelit absolut të deficitit. Për të vlerësuar qëndrueshmërinë, duhet të shikojmë përtej përqindjeve të rritjes dhe të shohim bilancin e pagesave dhe strukturën e tregtisë.

Sipas Bankës së Shqipërisë dhe vlerësimeve të Bankës Botërore e FMN-së:

- Në 2025, llogaria korrente shënoi një përmirësim të ndjeshëm. Në nëntëmuorin e parë të 2025 ajo kaloi madje në suficit të lehtë (rreth +0.25% e PBB-së në disa vlerësime), i mbështetur kryesisht nga eksportet e forta të shërbimeve (turizmi). Ky ishte një zhvillim pozitiv dhe relativisht i rrallë.
- Deficiti i mallrave mbetet i thellë. Shqipëria vazhdon të importojë shumë më tepër mallra sesa eksporton. Deficiti tregtar i mallrave luhet tipikisht rreth 20–25% të PBB-së, ndërsa suficiti i shërbimeve (kryesisht turizmi) e kompenson pjesërisht.
- Në T1-2026, llogaria korrente u kthye në deficit (rreth –228 milionë euro sipas të dhënave paraprake), çka është normale për tremuorin e parë (sezon i ulët turistik).

Qëndrueshmëria e deficitit tregtar varet nga tre elemente kryesore, ku **së pari, struktura e eksporteve**. Nëse rritja e eksporteve vjen kryesisht nga turizmi dhe shërbimet, ajo është e mirë, por e ekspozuar ndaj goditjeve të jashtme (kërkesa evropiane, çmimet e energjisë, klima). Eksportet e mallrave me vlerë të shtuar të lartë mbeten të kufizuara. Rritja e kostove të punës dhe mbiçmimi i lekut kanë ndikuar negativisht te konkurrueshmëria e mallrave.

Së dyti, importet. Rritja e importeve lidhet me konsumin e brendshëm të fortë, investimet (përfshirë ato publike) dhe nevojat e turizmit. Sa kohë që investimet janë productive, importi i makinerive dhe pajisjeve është i shëndetshëm. Nëse importet janë kryesisht konsumatore, atëherë deficitit bëhet më problematik.

Së treti, financimi i deficitit. Deri tani, deficitit është financuar kryesisht nga flukset e IHD-ve, remitancat dhe hyrjet e tjera të kapitalit, pa krijuar presion të fortë mbi rezervat. Rezervat e jashtme kanë mbetur në nivele komode (mbi 7 muaj importesh).

Pra, deficitit tregtar (veçanërisht ai i mallrave) mbetet strukturalisht i thellë dhe i ekspozuar. Përmirësimi i ritmit të rritjes së eksporteve ndaj importeve në T1-2026 dhe suficiti i përkohshëm i llogarisë korrente në 2025 janë shenja pozitive, por jo të mjaftueshme për të deklaruar qëndrueshmëri. Qëndrueshmëria e vërtetë do të vinte nga diversifikimi i eksporteve të mallrave, rritja e produktivitetit dhe ulja e varësisë nga importet konsumatore. Deri atëherë, ekonomia mbetet e hapur dhe e ndjeshme ndaj goditjeve të jashtme, edhe nëse flukset e turizmit dhe të kapitalit e mbajnë bilancin e pagesave të menaxhueshëm në afat të shkurtër.

4. Pyetje për bizneset

4.1 Nga cilat sektorë po vjen rritja reale?

Burimi kryesor jep vetëm ndarjen sipas shpenzimeve (familje, qeveri, investime, tregti), jo sipas degëve ekonomike. Megjithatë, të dhëna shtesë (të cituara nga një analizë e pavarur mbi bazë INSTAT) tregojnë se në tremujorin e dytë të 2025-ës, bujqësia ra me -2.5% dhe industria me -1.8% në terma realë — çka konfirmon pjesërisht shqetësimin se sektori prodhues po tkurret, ndërsa rritja mbetet e përqendruar te konsumi dhe ndërtimi/shërbimet. Kjo shifër vjen nga një burim i dytësor dhe duhet verifikuar drejtpërdrejt me tabelat e INSTAT sipas Vlerës së Shtuar Bruto (VSHB) për konfirmim të plotë.

4.2 A po rritet kërkesa e brendshme mjaftueshëm për zgjerim biznesi?

Po, në terma relativë dhe me sinjale të qarta përshpejtimi, kërkesa e brendshme po rritet në një ritëm që justifikon zgjerim të kujdesshëm të bizneseve të orientuara nga tregu vendor. Të dhënat e INSTAT tregojnë se dy komponentët kryesorë të kërkesës së brendshme (konsumi i familjeve dhe investimet fikse) kanë shënuar përshpejtim në fillim të 2026 krahasuar me mesataren e vitit 2025.

Konsumi real i familjeve u rrit me 3.40% në 2025 dhe u përshpejtua në 3.94% në tremujorin e parë të 2026. Kjo është një shenjë e rëndësishme. Nuk është thjesht vazhdim i trendit, por një ngritje e ritmit në një kohë kur rritja e përgjithshme e PBB-së ka mbetur e qëndrueshme. Rritja e konsumit mbështetet nga rritja reale e pagave (rreth 6% në 2025 dhe vazhdim i fortë nominal në T1-2026 me $+9.6\%$), nga ulja e papunësisë në nivele historikisht të ulëta dhe nga ruajtja e fuqisë blerëse falë inflacionit ende të moderuar. Për bizneset e shërbimeve, tregtisë me pakicë, akomodimit, ushqimit dhe mallrave të konsumit të gjerë, kjo do të thotë se kërkesa e klientëve po forcohet, jo po ngadalësohet.

Investimet fikse bruto (GFCF) ndoqën të njëjtën logjikë, nga $+3.30\%$ në 2025 në $+3.94\%$ në T1-2026. Përshpejtimi i investimeve sugjeron se si sektori privat ashtu edhe ai publik po vazhdojnë të hedhin para në makineri, pajisje, ndërtime dhe infrastrukturë. Kjo tendencë është një tregues i besimit. Bizneset nuk investojnë nëse nuk presin kërkesë në të ardhmen. Rritja e kredisë private (rreth 13% në 2025, me hipotekat veçanërisht të forta) ka luajtur rol mbështetës, duke lehtësuar financimin e investimeve dhe të konsumit të qëndrueshëm.

Për bizneset e orientuara nga tregu i brendshëm, kombinimi i këtyre dy treguesve është pozitiv. Konsumi që përshpejtohet dhe investimet që gjithashtu rriten më shpejt krijojnë një mjedis ku zgjerimi i kapaciteteve, hapja e pikave të reja, rritja e stokut apo investimi në pajisje të reja bëhen më të justifikueshme se sa në një fazë ngadalësimi. Në sektorë si ndërtimi, tregtia, shërbimet ndaj familjeve dhe ato ndaj bizneseve, sinjali është më i qartë.

Megjithatë, “mjaftueshmëria” nuk është absolute. Rritja e konsumit prej 3.9% mbetet e moderuar në krahasim me ritmet e larta të disa viteve të mëparshme dhe nuk eliminohet rreziku i borxhit të familjeve, i cili po rritet përmes kredisë. Për më tepër, një pjesë e kërkesës vazhdon të mbështetet nga remitancat dhe nga shpenzimet e lidhura me turizmin, të cilat janë të ndjeshme ndaj faktorëve të jashtëm. Bizneset që varen shumë nga kontrata publike duhet të jenë më të kujdesshme, pasi konsumi i qeverisë ra në T1-2026, edhe nëse kjo rënie duket kryesisht teknike dhe sezonale.

Në përfundim, kërkesa e brendshme po rritet në një ritëm që ofron hapësirë për zgjerim të matur. Përshpejtimi i konsumit të familjeve dhe i investimeve fikse është sinjali më i qartë pozitiv që kanë bizneset e orientuara nga tregu vendor. Ai nuk justifikon eufori apo zgjerim agresiv, por mbështet vendime të kujdesshme për rritje kapacitetesh, përmirësim të ofertës dhe investime që mbështeten te kërkesa reale e konsumatorëve dhe e bizneseve të tjera.

4.3 Si po ndikon rënia e konsumit të qeverisë të kontraktimet publike?

Rënia e konsumit të qeverisë me 1.36% në tremujorin e parë të 2026, pas rritjes së fortë prej 11.37% në 2025, krijon një sinjal të qartë për bizneset që varen nga kontrata dhe pagesat publike. Në terma praktikë, kjo do të thotë se ritmi i porosive të reja dhe i pagesave nga institucionet shtetërore ka gjasë të jetë më i ngadaltë se sa ishte një vit më parë, të paktën në fillim të vitit fiskal.

Furnizuesit e shtetit, veçanërisht në ndërtim, infrastrukturë, IT, shërbime konsulence, mirëmbajtje dhe furnizime me mallra janë më të ekspozuarit. Në 2025, rritja e lartë e konsumit të qeverisë krijoi një valë të fortë kërkesë për këto kompani. Në T1-2026, krahasimi me atë bazë të lartë bën që edhe një nivel absolut i ngjashëm i shpenzimeve të duket si ngadalësim. Në rastin kur rënia është kryesisht efekt statistikor i bazës së lartë dhe i sezonalitetit të ekzekutimit të buxhetit (siç sugjerojnë të dhënat e tjera), atëherë ndikimi negativ mund të jetë i përkohshëm dhe i kufizuar në tremujorin e parë. Nëse, përkundrazi, ajo do vijojë të reflektojë një qëndrim më të kujdesshëm fiskal ose vonesa reale në prokurime, atëherë efektet do të ndihen më gjatë gjatë vitit.

Burimi kryesor nuk dallon nëse rënia vjen nga shpenzimet korente (paga, mallra dhe shërbime) apo nga ato kapitale (investime publike). Ky dallim është kritik. Nëse janë shkurtuar ose vonuar investimet kapitale, ndërtuesit dhe kompanitë e infrastrukturës preken më shumë. Nëse janë ulur blerjet e mallrave dhe shërbimeve, preken furnizuesit e zakonshëm dhe kompani të IT-së apo konsulencës. Deri sa të publikohen të dhënat e detajuara të ekzekutimit të buxhetit për T1-T2-2026, bizneset e ekspozuara ndaj sektorit publik duhet të trajtojnë këtë sinjal me kujdes, të mos planifikojnë zgjerim agresiv të kapaciteteve mbi bazën e ritmit të 2025-ës dhe të diversifikojnë, sa të jetë e mundur, drejt kërkesës private.

4.4 A po përmirësohet klima e investimeve?

Të dhënat sasiore tregojnë një tendencë pozitive në vëllimin e investimeve. Investimet fikse u rritën me 3.30% në 2025 dhe u përshpejtuan në 3.94% në T1-2026. Kjo do të thotë se më shumë para po hidhen në makineri, pajisje, ndërtime dhe infrastrukturë, si një tregues i besimit të investitorëve dhe i disponueshmërisë së financimit (kredia private u rrit me rreth 13% në 2025).

Megjithatë, vëllimi i investimeve nuk është e njëjta gjë me cilësinë e klimës së biznesit. Të dhënat e PBB-së nuk thonë asgjë për burokracinë, parashikueshmërinë e taksave, efikasitetin e gjyqësorit, mbrojtjen e të drejtave të pronës apo lehtësinë e bërjes së biznesit. Për këto dimensionë duhen indekse dhe anketa specifike: raportet e Bankës Botërore, anketat e AmCham, raportet e Komisionit Evropian, indekset e konkurrueshmërisë dhe anketat e besimit të biznesit. Pra, investimet po rriten në vëllim, por nuk dimë ende nëse mjedisi institucional po bëhet më tërheqës, më i parashikueshëm dhe më pak i kushtueshëm për bizneset.

4.5 Sa e ekspozuar është ekonomia ndaj goditjeve të jashtme?

Rritja e shpejtë e importeve me 7.39% në T1-2026 edhe pse e shoqëruar me rritje edhe më të fortë të eksporteve (+9.36%) tregon se ekonomia mbetet e hapur dhe e varur nga tregjet e jashtme. Shqipëria vazhdon të importojë një pjesë të madhe të mallrave të konsumit, të energjisë, të makinerive dhe të lëndëve të para. Kjo e bën atë të ndjeshme ndaj luhatjeve të çmimeve ndërkombëtare, ndaj mbiçmimit ose nënçmimit të lekut dhe ndaj kushteve të tregtisë me partnerët kryesorë (kryesisht BE-në).

Ekspozimi nuk kufizohet te tregtia e mallrave. Turizmi, remitancat dhe çmimet e energjisë janë kanale të tjera të rëndësishme të ndjeshmërisë. Një dobësim i kërkesës në Evropë, një rritje e çmimeve të naftës apo një ndryshim në flukset e remitancave do të ndiheshin shpejt në konsum, në bilancin e pagesave dhe në rritjen ekonomike. Vlerësimi i plotë i këtij ekspozimi kërkon të dhëna të detajuara të bilancit të pagesave nga Banka e Shqipërisë dhe statistika të turizmit e të energjisë nga INSTAT, të cilat nuk përfshihen në burimin kryesor të këtij raporti. Deri

atëherë, mund të thuhet se ekonomia është e hapur dhe e ndjeshme, por jo e brishtë në afat të shkurtër, falë rezervave të jashtme komode dhe flukseve të forta të shërbimeve.

4.6 Cilat degë po humbasin terren?

Të dhënat e disponueshme sugjerojnë se ekonomia mbetet e përqendruar te konsumi, ndërtimi dhe shërbimet, ndërsa sektorët prodhues tradicionalë ndodhen nën presion. Në T2-2025, bujqësia shënoi rënie prej rreth 2.5% dhe industria rreth 1.8%. Ndryshimi negativ i inventarëve me -2.07 pikë përqindje në 2025 (që barazohet me mbi gjysmën e “peshës” negative në llogaritjen e rritjes) mund të interpretohet në dy mënyra, ku *ose kërkesa* ishte kaq e fortë sa bizneset shitën nga stoku më shumë sesa prodhuan, ose mendojmë se *ka kufizime* në kapacitetin prodhues që nuk po lejojnë rritje të ofertës në një hap me kërkesën.

Megjithatë, rritja po mbështetet më shumë te kërkesa (konsum + ndërtim + turizëm) sesa te transformimi strukturor drejt prodhimit me vlerë të shtuar më të lartë. Kjo e bën ekonominë më të ndjeshme ndaj cikleve të konsumit dhe më pak të aftë për të gjeneruar rritje të qëndrueshme afatgjatë pa flukse të jashtme.

5. Borxhi publik dhe hapësira fiskale

Një kufizim i identifikuar në versionin e mëparshëm të këtij raporti ishte mungesa e referencave të borxhi publik dhe hapësira fiskale. Sipas të dhënave më të fundit të Ministrisë së Financave:

Treguesi	Fund 2024	Fund 2025	Trend
Borxhi publik (% e PBB)	54.21%	52.09%	↓ Rënie
Kosto e shërbimit të borxhit (% e PBB)	3.77%	3.55%*	↓ Rënie
Deficiti buxhetor (% e PBB, vlerësim)	—	2.3%**	Stabil/nën kontroll

- Borxhi publik ka rënë në 53.04% të PBB-së në fund të 2025, niveli më i ulët që prej 2008, i ndihmuar nga rritja e qëndrueshme e ekonomisë dhe forcimi i lekut ndaj euros.
- Kosto e shërbimit të borxhit (principal + interesa) ka rënë gjithashtu, duke liruar hapësirë buxhetore për shpenzime të tjera.
- Qeveria ka objektiv afatmesëm ta çojë borxhin nën kufirin e 50% të PBB-së — një kufizim i vetëvendosur nga rregulla fiskale.

** Kostoja e shërbimit të borxhit i referohet fundit të shtatorit 2025 (të dhëna tremujore më të fundit të disponueshme). ** Shifra e deficitit buxhetor (2.3% të PBB) vjen nga një analizë e pavarur (Instituti Shqiptar Konservator, nëntor 2025) mbi bazën e projekt-buxhetit 2026, jo nga një raport zyrtar fiskal i konsoliduar; duhet trajtuar si tregues i përafërt, jo shifër zyrtare finale.*

Rëndësia për debatin strategjik: fakti që borxhi publik po bie krijon hapësirë fiskale teorike për vazhdimin e politikave ekspansioniste (p.sh. rritje pagash/pensionit). Por Banka Botërore paralajmëron në nivel rajonal se “progresi në konsolidimin fiskal është vonuar” në disa ekonomi të Ballkanit — Shqipëria duket të jetë përjashtim pozitiv për momentin, por qëndrueshmëria e këtij trendi varet nga vazhdimi i rritjes ekonomike dhe disiplina buxhetore.

6. Pyetje strategjike

6.1 A duhet qeveria të vazhdojë politika ekspansioniste apo konsolidim?

Debati mbi orientimin e politikës fiskale nuk është thjesht një zgjedhje teknike midis më shumë ose më pak shpenzimeve publike, por lidhet me fazën ku ndodhet cikli ekonomik dhe me objektivin strategjik të zhvillimit.

Rritja e konsumit publik me **11.37% në vitin 2025**, duke kontribuar me **1.40 pikë përqindje në rritjen e PBB-së**, tregon se politika fiskale ka luajtur një rol aktiv në mbështetjen e aktivitetit ekonomik. Megjithatë, një zgjerim i tillë i konsumit publik është i vështirë të mbahet për një periudhë të gjatë pa krijuar presion mbi balancat fiskale, veçanërisht në një ekonomi ku hapësira buxhetore mbetet më e kufizuar krahasuar me vendet e BE-së.

Argumenti për konsolidim fiskal mbështetet në faktin se rritja ekonomike aktuale duket se po fiton më shumë mbështetje nga kërkesa private. Rënia e rolit të konsumit publik në T1-2026 dhe ulja e raportit të borxhit publik drejt rreth **53% të PBB-së** krijojnë një mundësi për të kaluar nga një fazë stimulimi në një fazë të menaxhimit më efikas të financave publike. Një qasje e tillë do të rriste besueshmërinë fiskale, do të krijonte rezerva për goditje të ardhshme ekonomike dhe do të ulte ekspozimin ndaj rritjes së kostove të financimit.

Nga ana tjetër, **argumenti për vazhdimin e një politike më mbështetëse** lidhet me cilësinë e shpenzimeve publike. Nëse rritja e konsumit qeveritar është kanalizuar drejt pagave, arsimit, shëndetësisë dhe investimeve me ndikim social, një reduktim i shpejtë mund të ndikojë negativisht në cilësinë e shërbimeve publike dhe në standardin real të jetesës. Në një periudhë ku inflacioni vazhdon të ushtrojë presion mbi fuqinë blerëse, politika fiskale mund të ketë rol amortizues.

Pra, qasja më optimale nuk duket të jetë një zgjedhje ekstreme midis ekspansionit dhe kursimit, por një **riformatim i politikës fiskale**: më pak konsum publik jo-produktiv dhe më shumë shpenzime publike që rrisin produktivitetin. Prioriteti duhet të kalojë nga mbështetja e kërkesës afatshkurtër drejt investimeve në kapital njerëzor, infrastrukturë ekonomike, teknologji dhe konkurrueshmëri. Në këtë mënyrë, konsolidimi fiskal nuk duhet të interpretohet si tërheqje e shtetit nga ekonomia, por si kalim drejt një roli më strategjik të tij.

6.2 Sa e shëndetshme është rritja kur inventarët bien fort dhe industria tkurret?

Rënia e inventarëve me **-2.07 pikë përqindje**, duke reduktuar potencialisht mbi gjysmën e kontributit pozitiv të komponentëve të tjerë të rritjes, përbën një nga sinjalet më të rëndësishme për **cilësinë e zgjerimit ekonomik** në vitin 2025. Ky zhvillim nuk duhet interpretuar si negativ, pasi ekzistojnë dy skenarë të ndryshëm ekonomikë.

Në **skenarin pozitiv**, ulja e inventarëve mund të jetë rezultat i një kërkesë më të fortë se pritshmëritë, ku bizneset kanë shitur stokun ekzistues për shkak të konsumit të lartë. Në këtë rast, ekonomia përfiton nga dinamika e kërkesës dhe bizneset mund të rrisin prodhimin në periudhat pasuese për të rikthyer nivelet optimale të inventarit.

Megjithatë, ekziston edhe një **skenar më shqetësues**, i cili na sugjeron se rënia e inventarëve mund të reflektojë dobësim të pritshmërive të biznesit, ulje të prodhimit ose mungesë besimi për zgjerimin e aktivitetit. Ky interpretim bëhet më i rëndësishëm nëse kombinohet me sinjale për dobësim të industrisë dhe sektorëve prodhues. Një ekonomi që rritet kryesisht përmes konsumit, ndërsa kapacitetet prodhuese dobësohen, mund të krijojë një model të paqëndrueshëm ku kërkesa mbështetet nga importet dhe jo nga prodhimi vendas.

Pra, **rënia e inventarëve** është një tregues që kërkon analizë më të thellë, jo vetëm interpretim pozitiv ose negativ. Pyetja themelore është nëse ekonomia po përdor stokun ekzistues për të përballuar një cikël zgjerimi, apo nëse po konsumon kapacitetet e krijuara pa zëvendësim të mjaftueshëm. Për këtë arsye, indikatorët e prodhimit industrial, investimeve private, produktivitetit dhe eksporteve duhet të monitorohen si sinjale kryesore të cilësisë së rritjes.

6.3 A po krijohet bazë për rritje afatgjatë apo mbetemi te modeli “konsum + ndërtim + turizëm”?

Struktura e rritjes ekonomike të vitit 2025 tregon një ekonomi me performancë pozitive, por me **sfida të rëndësishme** për transformimin e modelit të zhvillimit. Konsumi i familjeve ka gjeneruar rreth **64% të rritjes totale të PBB-së**, duke konfirmuar se kërkesa e brendshme vazhdon të jetë motori kryesor i aktivitetit ekonomik. Ky është një faktor pozitiv për stabilitetin afatshkurtër, por nuk është i mjaftueshëm për të garantuar konvergencë të qëndrueshme me ekonomitë më të zhvilluara.

Rritja e eksporteve neto është një sinjal pozitiv, pasi tregon përmirësim të bilancit të jashtëm dhe një ndikim më të favorshëm nga tregtia. Megjithatë, analiza strategjike kërkon të shkojë përtej vlerës totale të eksporteve, ku dilema kryesore është se **çfarë po eksporton Shqipëria dhe me sa vlerë të shtuar**. Një rritje e bazuar kryesisht në turizëm, shërbime me intensitet të ulët kapitali ose aktivitete me produktivitet të kufizuar nuk krijon të njëjtin efekt zhvillimi si eksportet industriale, teknologjia apo sektorët me zinxhirë më të avancuar vlere.

Dobësia relative e sektorëve prodhues, veçanërisht industrisë dhe bujqësisë, sugjeron se transformimi strukturor ende nuk është konsoliduar. Ekonomia vazhdon të mbështetet ndjeshëm në kombinimin **konsum–ndërtim–turizëm**, i cili ka gjeneruar rritje të shpejtë, por ka kufizime në krijimin e produktivitetit të lartë dhe vendeve të punës me paga konkurruese.

Sfida e dekadës së ardhshme është përtej ruajtjes së një norme rritjeje mbi 3%, pasi vlera kryesore ku duhet të nxitet rritja është ndryshimi i burimit të kësaj rritjeje.

Ekonomia jonë **duhet të kalojë** nga një model ku vlera krijohet kryesisht nga kërkesa dhe asetet fizike (ndërtim, pasuri të paluajtshme, konsum) drejt një modeli ku rritja vjen nga produktiviteti, kapitali njerëzor, inovacioni dhe eksportet me vlerë të shtuar. Ky transformim është i detyrueshëm të ndodhë, sepse edhe pse ekonomia mund të vazhdojë të rritet, kjo rritje do jetë me një ritëm të kufizuar në afimin real me standardet europiane të mirëqenies.

7. Skenarët Baseline kundrejt Riskut

Në vend të një projeksioni të vetëm, ky seksion trajton dy skenarë të mundshëm për 2026–2027, bazuar në trendet aktuale dhe paralajmërimet e Bankës Botërore për rajonin (rritje mesatare e parashikuar rreth 2.8–3% për 2026 në Ballkanin Perëndimor, me “rreziqe të theksuara në rënie”):

Faktori	Skenari Baseline (bazë)	Skenari i Riskut
Konsumi i qeverisë	Vazhdon të kontribuojë modestisht, pas normalizimit nga niveli i lartë 2025	Rënie e vazhdueshme (si në T1-2026) ul mbështetjen për shërbimet publike dhe kërkesën agregate
Konsumi i familjeve	Vazhdon të rritet 3.5–4% duke mbështetur PBB-në	Ngadalësohet nëse inflacioni/normat e interesit rriten ose remitancat ulen
Investimet	Rriten 4% duke reflektuar besim në ekonomi	Ngadalësohen nëse klima e biznesit/burokracia mbeten pengesë
Tregtia e jashtme	Eksportet vazhdojnë të rriten pak më shpejt se importet	Deficiti tregtar thellohet nëse kërkesa e brendshme tërheq më shumë import
Borxhi publik	Vazhdon rënien graduale drejt 50% të PBB (objektivi afatmesëm)	Rikthim rritjeje nëse konsolidimi fiskal ngadalësohet ose rritja e PBB bie

Skenarët janë ndërtim analitik bazuar në ekstrapolim të trendeve aktuale dhe paralajmërimet të përgjithshme rajonale të Bankës Botërore; nuk janë parashikime zyrtare të INSTAT, FMN, apo Ministrisë së Financave.

8. Shënim metodologjik

Për tremujorin e parë 2026, INSTAT publikon vetëm rritjen reale të secilit komponent të shpenzimeve (p.sh. konsumi i qeverisë –1.36%), jo kontributin e tij në pikë përqindje (pp) në rritjen totale të PBB-së, pasi këto të fundit publikohen zyrtarisht vetëm në tabelat vjetore. Kontributet e paraqitura si “të përafërta” për T1-2026 në këtë raport janë vlerësuar duke shumëzuar rritjen reale të secilit komponent me peshën strukturore që ai komponent kishte në PBB-në e vitit 2025 (viti më i fundit me strukturë të plotë të publikuar):

Formula: Kontributi i përafërt (pp) $\approx$ Rritja reale e komponentit (%) $\times$ Peshë e komponentit në PBB (viti bazë 2025)

Kjo metodë (e njohur si “peshim me strukturë të vitit bazë”) është standard në analizat paraprahe, por ka kufizime: (a) supozon që struktura e PBB-së nuk ka ndryshuar ndjeshëm nga 2025 në T1-2026, çka mund të mos jetë saktësisht e vërtetë; (b) nuk përfshin ndryshimin e inventarëve apo diferencat statistikore, të cilat në 2025 patën efekt të madh (–2.07 pp); (c) rezultatet janë vlerësime indikative, jo shifra zyrtare të INSTAT. Për këtë arsye, të gjitha shifrat e kontributit për T1-2026 në këtë raport janë shënuar me përafërsisht.

9. Rreziqet, pasiguritë, vlerësimi i cilësisë së të dhënave dhe kufizimet

9.1 Rreziqe dhe pasiguri kryesore

- Të dhënat e 2025 janë semifinale (jo finale) dhe mund të rishikohen nga INSTAT në publikimet e ardhshme dhe rishikimet historike të INSTAT kanë qenë ndonjëherë të ndjeshme (0.3–0.5 pp).
- Kontributet për T1-2026 janë vlerësime të përafërta (shih Seksionin 8), jo shifra zyrtare direkte.
- Rritja rajonale pritet të ngadalësohet (Banka Botërore ka ulur parashikimin për 2026 nga 3.1% në 2.8% për WB6), gjë që mund të ndikojë edhe Shqipërinë përmes tregtisë dhe investimeve të huaja.
- Geopolitika (tensionet në Lindjen e Mesme, tarifat tregtare SHBA-BE) krijojnë pasiguri të jashtme që mund të ndikojnë eksportet dhe investimet e huaja direkte në Shqipëri, edhe pse efekti i drejtpërdrejtë nuk kuantifikohet në këtë raport.
- Shifra e deficitit buxhetor (2.3% të PBB) vjen nga një burim i vetëm dytësor (analizë e pavarur, jo raport zyrtar i konsoliduar) dhe duhet verifikuar me raportin fiskal zyrtar të Ministrisë së Financave.

9.2 Vlerësim i cilësisë së të dhënave (data quality assessment)

Burimi	Besueshmëria	Kufizime
INSTAT – PBB 2025 (vjetore)	E lartë (zyrtare)	Semifinale; subjekt rishikimi
INSTAT – T1-2026 (tremujore)	E lartë (zyrtare)	Nuk jep kontribute në pp për anën e shpenzimeve
Banka Botërore – WB6 Report	E lartë (institucionale)	Parashikime, jo të dhëna faktike; rishikohen periodikisht
Ministria e Financave – Borxhi	E lartë (zyrtare)	Të dhëna deri në shtator 2025 për koston e shërbimit
Analiza të pavarura (ACI etj.)	Mesatare (dytësore, e orientuar kritikisht)	Duhet kryqëzuar me burime zyrtare para përdorimit si fakt

9.3. Kufizimet analitike dhe nevoja për zgjerimin e bazës së të dhënave

Të dhënat e disponueshme ofrojnë një bazë të mirë për të kuptuar **mekanizmin kryesor të rritjes ekonomike** dhe drejtimin e zhvillimeve makroekonomike në Shqipëri gjatë vitit 2025 dhe fillimit të vitit 2026. Analiza mund të evidentojë qartë mënyrën se si është formuar rritja e PBB-së përmes ndarjes sipas komponentëve të kërkesës agregate, duke identifikuar rolin e konsumit të familjeve, konsumit publik, investimeve dhe tregtisë së jashtme. Në veçanti, të dhënat tregojnë një zhvendosje të rëndësishme të burimit të rritjes: nga një mbështetje më e fortë prej konsumit publik në vitin 2025 drejt një roli më dominues të konsumit privat në tremujorin e parë të vitit 2026.

Gjithashtu, krahasimi ndërkombëtar mundëson vendosjen e performancës shqiptare në një perspektivë më të gjerë. Rritja ekonomike mbi mesataren e Ballkanit Perëndimor dhe dukshëm mbi ritmin mesatar të BE-së dhe Zonës Euro tregon një moment pozitiv të ciklit ekonomik dhe një proces të vazhdueshëm konvergjence. Në të njëjtën kohë, analiza e borxhit publik dhe hapësirës fiskale jep mundësi për të vlerësuar nëse kjo rritje po shoqërohet me një përmirësim të qëndrueshmërisë makroekonomike apo nëse kërkon një riekulibrim të politikave publike. Megjithatë, analiza aktuale ka kufizime të rëndësishme, veçanërisht në vlerësimin e **cilësisë së rritjes** dhe jo vetëm të madhësisë së saj. Të dhënat ekzistuese nuk lejojnë një ndarje të plotë sektoriale të kontributit në rritjen ekonomike. Për disa sektorë, si industria dhe bujqësia, ekzistojnë vetëm sinjale ose burime dytësore, por mungojnë të dhëna të plota zyrtare që të tregojnë se cilët sektorë po krijojnë realisht vlerën e shtuar dhe cilët po humbasin peshë në ekonomi.

Një tjetër kufizim lidhet me mungesën e indikatorëve socialë dhe të tregut të punës. Norma e rritjes së PBB-së nuk tregon në mënyrë të drejtpërdrejtë nëse përfitimet ekonomike janë shpërndarë në mënyrë të gjerë. Për të vlerësuar ndikimin real mbi mirëqenien nevojiten të dhëna për pagat reale, fuqinë blerëse të familjeve, varfërinë, papunësinë, cilësinë e punësimit dhe ndikimin e emigracionit në ofertën e punës. Po ashtu, mungojnë disa elemente të rëndësishme për analizën e ekuilibrit makroekonomikë. Të dhënat aktuale nuk japin ende një pamje të plotë mbi nivelin absolut të deficitit tregtar, rezultatin final të deficitit buxhetor apo arsyet konkrete që kanë çuar në uljen e konsumit publik në tremujorin e parë të vitit 2026. Pa këto elemente, është e vështirë të përcaktohet nëse ndryshimi i strukturës së rritjes është rezultat i një normalizimi të planifikuar të politikës ekonomike apo një reduktim i detyruar i shpenzimeve.

Për më tepër, analiza makroekonomike nuk mund të jetë e plotë pa një vlerësim të faktorëve të jashtëm dhe të rreziqeve strukturore. Ekonomia shqiptare mbetet e ekspozuar ndaj zhvillimeve në turizëm, remitanca, çmimet e energjisë dhe kushtet ekonomike në partnerët kryesorë tregtarë. Për këtë arsye, kërkohet një analizë më e thelluar e klimës së investimeve, konkurrueshmërisë së biznesit dhe kapacitetit të ekonomisë për të gjeneruar rritje të qëndrueshme përmes cikleve të konsumit.

Të dhënat aktuale janë të mjaftueshme për të analizuar **sa është rritur ekonomia dhe cilët komponentë kanë kontribuar në këtë rritje**, por jo ende për të dhënë një përgjigje të plotë mbi pyetjen më të rëndësishme strategjike: **a po transformohet modeli ekonomik shqiptar drejt një ekonomie më produktive dhe konkurruese?**

Për një vlerësim të plotë të cilësisë së rritjes nevojitet integrimi i burimeve shtesë: Anketa e Fuqisë Punëtore nga INSTAT për dinamikën e punësimit, statistikat e pagave dhe inflacionit për fuqinë reale blerëse, bilanci i pagesave nga Banka e Shqipërisë për qëndrueshmërinë e sektorit të jashtëm, ndarja sektoriale e plotë e VSHB-së për burimet reale të rritjes dhe raportet fiskale të konsoliduara të Ministrisë së Financave për pozicionin afatmesëm të financave publike. Vetëm kombinimi i këtyre dimensioneve mund të japë një pamje të plotë nëse Shqipëria po përjeton thjesht një periudhë zgjerimi ekonomik apo një fazë reale transformimi zhvillimor.

Burimet

- ▶ INSTAT, “Gross Domestic Product 2025*” (semifinale, qershor 2026) — tabela 2, treguesit sipas metodës së shpenzimeve.
- ▶ INSTAT, “Rritja Ekonomike Tremujore T1-2026” (29 qershor 2026).
- ▶ Banka Botërore, “Western Balkans Regular Economic Report” (tetor 2025; pranverë 2026).
- ▶ Eurostat, vlerësimet e rritjes vjetore të PBB-së për zonën euro dhe BE-27, 2025.
- ▶ OECD, “Economic Convergence Scoreboard for the Western Balkans 2025”.
- ▶ Ministria e Financave e Shqipërisë / Buletini Statistikor i Borxhit, T3-2025; Monitor.al (shkurt 2026).
- ▶ Instituti Shqiptar Konservator, “Analizë e projektbuxhetit 2026” (nëntor 2025) — burim dytësor, i cituar me kujdes.